

Нами встановлено, що 93,1% жінок-учителів пенсійного віку позитивно ставляться до фізичної культури (займалися фізичними вправами раніше або вважають заняття фізичною культурою необхідними, але не займаються у зв'язку з відсутністю умов). При цьому 33,0% жінок віком 56-70 років, які продовжують педагогічну діяльність, виявили зацікавленість у індивідуальних формах занять, 27,2% опитаних – у сімейних, 17,5% респондентів бажали б займатися фізичними вправами у малих групах.

Зіставлені відповіді респондентів, які займаються фізичними вправами і тих, хто бажає займатися, виявили незадоволений інтерес до занять оздоровчою ходьбою (40,8%), лікувальною гімнастикою (40,8%), плаванням (7,8%).

Результати проведеного дослідження дозволяють зробити висновок про необхідність впровадження комплексу організаційно-методичних заходів, спрямованих на залучення жінок-учителів віком 56-70 років до фізкультурно-оздоровчих занять з метою зміцнення здоров'я і забезпечення активного довголіття.

Література:

1. Войтенко В.П. Здоровье здоровых: Введение в санологию. – К.: Здоров'я, 1991. – 248 с.
2. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту: Проект // Спортивна газета. – 2003. – 4 груд.
3. Котова І.В., Ріпак М.О. Мотиваційний та поведінковий компоненти особистої фізичної культури жінок-педагогічних працівників // Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: Колективна монографія / Упоряд.: О.М. Ващеба, Ю.В. Петришин, Є.Н. Приступа, І.Р. Боднар. – Л., 2005. – С. 218-227.

СПІВПРАЦЯ ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ “СПОРТ ДЛЯ ВСІХ” З ФІЗКУЛЬТУРНО- ОЗДОРОВЧИМИ КЛУБАМИ

Наталія Городній, Тетяна Господарчук

*Львівський державний університет фізичної культури
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Постановка проблеми. Прагнення України стати повноправним членом Європейського співтовариства, робить

актуальним поширення на її теренах міжнародного руху «Спорт для всіх», який розглядає заняття спортом як невід'ємне право кожного громадянина, незалежно від вікових, статевих, етнічних відмінностей, соціального статусу і можливостей.

Міжнародний рух «Спорт для всіх» був започаткований Радою Європи у середині 60 років, поступово вийшов за межі Європи і на сьогодні є популярним більш ніж у 80 країнах різних континентів. Він розвивається під керівництвом Міжнародної федерації «Спорт для всіх» та за підтримки більш ніж двадцяти міжнародних організацій, в тому числі МОК (1).

У Державній програмі розвитку фізичної культури і спорту України на 2007-2011 роки, зазначено, що лише 13 % населення залучено до рухової активності й за цим показником наша країна посідає одне з останніх місць в Європі. Програмою передбачено сприяння створенню і функціонуванню центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», як важливого чинника підвищення рівня залучення населення до регулярних фізкультурно-оздоровчих занять.

Постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 року № 49 в країні розпочалося утворення Центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх». На сьогодні розгорнула свою діяльність мережа центрів. Під керівництвом Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» функціонує близько 160 обласних, міських, районних центрів (3).

Метою дослідження є аналіз змісту співпраці Львівського обласного Центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» з фізкультурно-оздоровчими клубами

Завдання дослідження:

1. Вивчити питання активізації фізкультурно-оздоровчої діяльності населення за літературними джерелами.
2. Проаналізувати зміст діяльності Львівського обласного Центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»
3. Дослідити зв'язки Центру з клубами та осередками, які проводять фізкультурно-оздоровчі заняття з населенням.

Методи дослідження:

1. Бібліографічний пошук, аналіз та узагальнення науково-методичної літератури.
2. Системно-функціональний аналіз діяльності Львівського обласного Центру.

3. Анкетування інструкторів фізкультурно-оздоровчих клубів та осередків.

Результати дослідження та їх обговорення. У Львівському обласному Центрі ми досліджували документи планування. Аналізу було піддано річні та місячні плани роботи Львівського обласного Центру. Всього було проаналізовано 13 одиниць документації планування. Проаналізовані документи планування і отримані результати можна вважати типовими для всіх обласних центрів, тому що плани їх роботи будуються на підставі «Плану основних заходів Всеукраїнського центру».

Для системно-функціонального аналізу було використано “Класифікатор функцій” – таблиця, в якій у вигляді словесно-цифрових виразів відображено функції, делеговані Центром документами організаційного регламентування. До матриці класифікатора увійшли дев'ять груп функцій: планування діяльності (01), організація та проведення масових змагань та фізкультурно-оздоровчих заходів (02), науково-методичне та програмне забезпечення діяльності (03), робота з кадрами (04), проведення фізкультурно-оздоровчої діяльності з населенням (05), пропаганда і реклама фізкультурно-оздоровчої діяльності (06), зміцнення і розвиток матеріально-технічної бази (07), співпраця з зацікавленими організаціями (08), контроль діяльності (09). Кожна група функцій включає відповідні підгрупи функцій, яких в класифікаторі нараховується 53.

Проведений системно-функціональний аналіз документів планування виявив наявність планування всіх функцій управління, які включено до складу класифікатора (табл. 1). Це свідчить про те, що центрами плануються всі види робіт, передбачені в документі організаційного регламентування діяльності.

Таблиця 1

Обсяги запланованих видів діяльності центром в продовж 2007 року

Група функцій	Назва групи функцій	Заплановано (%)
01	планування діяльності	8
02	організація та проведення масових змагань та фізкультурно-оздоровчих заходів	24
03	науково-методичне та програмне забезпечення діяльності	17
04	робота з кадрами	8

05	проведення фізкультурно-оздоровчої діяльності з населенням	1
06	пропаганда і реклама фізкультурно-оздоровчої діяльності	1
07	зміцнення і розвиток матеріально-технічної бази	14
08	співпраця з зацікавленими організаціями	17
09	контроль діяльності	10

Як свідчить таблична інформація, у Львівському обласному Центрі найбільші обсяги діяльності у 2007 році планувалися з організації та проведення масових змагань та фізкультурно-оздоровчих заходів (група функцій – 02, обсяг – 24%). На другому місці за обсягами запланованої діяльності знаходиться співпраця із зацікавленими у розвитку руху «Спорт для всіх» організаціями (група функцій – 08) та група функцій 03 – науково-методичне та програмне забезпечення діяльності, такої діяльності заплановано 17 % від загальних обсягів планування.

Зосередимо увагу також на групі функцій, на яку припадає найменша кількість запланованих у продовж календарного року заходів – це група функцій 05 – проведення фізкультурно-оздоровчої роботи з населенням.

Дана група функцій у сформованому класифікаторі включає три підгрупи функцій: організація консультативної допомоги тим, які займаються самостійно; обслуговування різних груп населення, надання послуг; залучення волонтерів до проведення фізкультурно-оздоровчих занять. Всі названі види діяльності передбачені «Положенням» про центр і можуть бути виконані не стільки штатними працівниками самих центрів, скільки за умови їх тісної та плідної співпраці з фізкультурно-оздоровчими клубами, осередками.

Вище зазначене викликало необхідність звернути увагу, при аналізі планування діяльності, на ще одну групу функцій: 08 – співпраця із зацікавленими організаціями.

На дану групу у Львівському обласному Центрі припадає значний відсоток запланованих обсягів – 17%. Львівський обласний центр планував у 2007 році співпрацю з: органами виконавчої влади, фізкультурно-спортивними товариствами, засобами масової інформації та реклами, навчальними закладами, обласним управлінням освіти і науки.

Як свідчить зазначений перелік, Центр не планував співпраці з установами, які безпосередньо проводять фізкультурно-оздоровчу діяльність з різними верствами населення, що з нашої точки зору, є суттєвим резервом оптимізації планування у майбутньому.

Виявлені в ході аналізу планів дані спричинили потребу детального вивчення стану співпраці та проведення анкетування в клубах та осередках. Ми проводили анкетування інструкторів, які безпосередньо проводять оздоровчі заняття. До участі в анкетуванні було залучено 70 респондентів, придатними до обробки виявилось 67 анкет.

Проаналізувавши заповнені анкети ми одержали наступні результати:

- на запитання “Чи знаєте Ви про існування Центрів фізичного здоров’я населення “Спорт для всіх”?”, були отримані наступні відповіді: добре знаю - 31% респондентів, дещо знаю 45% і нічого не знаю про Центри 24% респондентів;

- на запитання “Чи контактує з Центром Ваш клуб?”, Отримали наступні відповіді: постійно контактує – 9%, час від часу – 31%, вкрай рідко – 18%, ніколи не контактує – 42% респондентів.

- На запитання “Якщо клуб контактує з Центром, то з яких питань?”, респонденти відповіли: ліцензування діяльності – 8%, реклами і пропаганди - 30%, змісту оздоровчих занять – 8%, спортивних споруд – 8%, обладнання – 10%, проведення змагальних та інших заходів – 36%.

Висновок. Таким чином, проведені нами дослідження дають підстави стверджувати, що обласні Центри не достатньою мірою впливають на практичну діяльність у масовому спорті та оздоровчій діяльності населення України. Отже, в плануванні своєї діяльності Центру слід більше приділяти уваги популяризації своєї діяльності шляхом співпраці з фізкультурно-оздоровчими закладами, які безпосередньо проводять фізкультурно-оздоровчу роботу із населенням.

Література:

1. Жуляев В., Левицкий В., Димитракис Д. Международное физкультурно-оздоровительное движение «Спорт для всех». //Наука и олимпийском спорте. Специальный выпуск «Спорт для всех», 2000, с.41-47.

2. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту України на 2007-2011 роки.
3. Про утворення центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх». Постанова КМУ від 18 січня 2003 року.- № 49. –Київ.

УЧАСТЬ ЦЕНТРІВ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ «СПОРТ ДЛЯ ВСІХ» У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ОБСЯГІВ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Ольга Жданова, Тетяна Господарчук

*Львівський державний університет фізичної культури
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Активізація фізкультурно-оздоровчої діяльності населення є вкрай актуальною з огляду на те, що здоров'я наших співгромадян дедалі стає гіршим, а кількість залучених до систематичної рухової активності сягає лише 13%. відсотків. За цим показником Україна значно поступається таким державам, як Фінляндія, Швеція, Великобританія, Чехія і Німеччина [1].

Для вирішення проблеми в Україні було утворено мережу центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх». Мета діяльності зазначених організацій викладена у «Положенні про Всеукраїнський центр»: «створення сприятливих умов для реалізації права громадян на заняття фізичною культурою і спортом, задоволення їх потреб в оздоровчих послугах за місцем проживання та в місцях масового відпочинку населення»[2]. Однак, проведені нами дослідження, виявили, що в плануванні Всеукраїнського і двох обласних (Львівського та Волинського) центрів пріоритетною є діяльність з проведення масових заходів змагальної спрямованості: 25,8%; 25,8%; 34,3% загальних обсягів запланованої у 2007 році діяльності [3].

Для успішного виконання мережею центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» мети діяльності, необхідно звернути увагу на активізацію їх співпраці з фізкультурно-оздоровчими клубами, фітнес – центрами та іншими осередками. Одним із напрямків такої діяльності, зазначений у вищезгаданому «Положенні», є організація консультаційних пунктів для осіб, які прагнуть отримати інформацію щодо самостійних фізкультурно-